

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Lagere School te MERKSEM

Hoofdstructuur	basisonderwijs
Pedagogisch geheel	6916-115436
Instellingsnummer	6916
Instelling	Vrije Lagere School
Directeur	Hilde GYS
Adres	Kluizeveldenstraat 104_B - 2170 MERKSEM
Telefoon	03-645.74.40
Fax	03-644.25.92
E-mail	groenendaal.ls@telenet.be
Website	www.groenendaal.be
Bestuur van de instelling	VZW KOR Merksem
Adres	Noorderlaan 108 - 2030 ANTWERPEN 3
Scholengemeenschap	JOVIGROJO
Adres	Stella Marisstraat 3 - 2170 MERKSEM
CLB	Vrij CLB De Wissel
Adres	Hallershofstraat 7 - 2100 DEURNE
Dagen van het doorlichtingsbezoek	22-04-2014, 23-04-2014, 24-04-2014, 25-04-2014
Einddatum van het doorlichtingsbezoek	25-04-2014
Datum bespreking verslag met de instelling	15-05-2014
Samenstelling inspectieteam	
Inspecteur-verslaggever	Vera POLLIER
Teamleden	Jan DEVOS

INHOUDSTAFEL

INLEIDING.....	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus.....	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus.....	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?.....	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid , veiligheid en hygiëne'?.....	12
3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?.....	12
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	13
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	14
4.1 Leerbegeleiding	14
4.2 Evaluatiepraktijk.....	16
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	19
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	21
6.1 Wat doet de school goed?.....	21
6.2 Wat kan de school verbeteren?	21
7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN	22
8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING.....	22

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de school een selectie van de onderwijsreglementering:
 - het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen
Hiertoe selecteert de onderwijsinspectie een aantal leergebieden.
Daarbij onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - het onderwijsaanbod
 - de uitrusting
 - de evaluatiepraktijk
 - de leerbegeleiding.
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden, waaronder de erkenningsvoorwaarde bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne.
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de school dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.
In dit luik rapporteert het inspectieteam ook over het zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid van de school.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders en leerlingen over de mogelijkheid tot inzage.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

De vrije lagere scholen zijn ontstaan uit de samenwerking van een jongenscollege en een meisjesschool en profileren zich nu als één volwaardige lagere school Groenendaal. Op dezelfde campus is ook de secundaire afdeling gevestigd. De school is gelegen middenin een stedelijke omgeving, nabij de Antwerpse haven. Eens binnen het schooldomein heerst echter een aangename rust en kunnen de kinderen en alle teamleden genieten van het uitgestrekte groene park.

De leerlingenpopulatie van de school is zeer verscheiden en weerspiegelt de Antwerpse bevolking. Om de gelijkgerichte aanpak van de kinderen te benadrukken, kiest de school voor een uniform. De school volgt de visie van het Katholiek Onderwijs en heeft oog voor de talenten van elk individu, onafgezien hun status of achtergrond. Ze biedt de leerlingen een duidelijke structuur en vraagt discipline en respect. Het team is vrij constant en kenmerkt zich door een samenstelling van zowel leerkrachten met ervaring als door beginnende leerkrachten.

De outputresultaten van toetsen en tests zijn bevredigend. Het team analyseert de resultaten en zoekt naar oplossingen. De school kan weinig 'outcomes' voorleggen. In welke mate de leerlingen het goed doen in het vervolgonderwijs wordt niet systematisch opgevolgd. De tevredenheid van leerlingen, ouders en leerkrachten werd nog niet onderzocht.

De reglementering wordt correct bijgehouden en krijgt een gunstig advies. De aspecten van woonbaarheid, veiligheid en hygiëne in deze school worden correct opgevolgd. De gebouwen en het schooldomein zijn onderhouden en ogen verzorgd. Dit alles resulteert in een gunstig advies.

Het team bereikt de eindtermen Nederlands in voldoende mate. Het evenwichtige onderwijsleeraanbod, het onderwijskundig handelen van de leraren en de toets- en testresultaten wijzen op een degelijke leerplanrealisatie van Nederlands. De leerkrachten volgen sinds dit jaar een nieuw onderwijsleerpakket waarbij de graduele opbouw verzekerd is. Alle domeinen van het leergebied komen aan bod en worden geëvalueerd en gerapporteerd. Meermaals worden de activiteiten spreken, luisteren en lezen gericht maar ook leergebiedoverschrijdend aangeboden wat ten goede komt aan de horizontale samenhang. De school hecht belang aan leesbevordering en leesplezier. Hoewel er geen overdreven aandacht is voor foutloos schrijven en taalsystematiek, zijn de leerlingenresultaten bevredigend. Het creatief en vooral functioneel schrijven kan aan belang winnen.

De eindtermen wereldoriëntatie worden in voldoende mate bereikt. Het team legde een traject af om eigen thema's van wereldoriëntatie op te stellen. Het leerplan werd gezamenlijk doorgenomen en de leerkrachten maakten formele afspraken voor een ononderbroken ontwikkelingslijn voor de leerinhouden. Daarbij hebben ze aandacht voor de verschillende domeinen. Het team beschikt over verscheiden bronmateriaal. De tijd- en ruimtekaders zijn vrijwel overal aanwezig, maar zijn weinig geïllustreerd vanuit de thema's of actuele gebeurtenissen. De leerlingen worden actief betrokken door een variatie aan werken en groeperingsvormen. Het onderzoeken, experimenteren en exploreren door de leerlingen, kunnen meer aandacht krijgen. De evaluatie beperkt zich veelal tot toetsen van kennis en in mindere mate tot nagaan van vaardigheden en opvolgen van attitudes.

De school organiseert meerdaagse extra-murosactiviteiten en alle klassen gaan regelmatig op stap in de nabije en verdere omgeving om leerinhouden werkelijkheidsgericht te benaderen.

Tests, toetsen en observaties door klasleerkrachten geven aanleiding tot detectie van eventuele problemen waardoor uitvallers vlug ondersteund worden vanuit de zorgwerking. De zorgwerking verloopt gestructureerd en diverse overlegmomenten worden georganiseerd. Er is een vrij algemene visie rond zorg die nog verder dient geoperationaliseerd te worden in evalueerbare doelen. De zorgwerking verloopt eerder vraaggestuurd en de mate waarin klasintern/klaseextern of preventief/remediërend gewerkt wordt is leerkrachtafhankelijk. Zorgverbredend werken krijgt een brede invulling door ook aandacht te besteden aan sociaal-emotionele en fysieke aspecten: activiteiten aanbod speelplaats ter voorkoming van conflicten en het werken aan maandpunten die het respectvol omgaan met elkaar stimuleren, oefeningen voor het versterken van de rug en de maandelijke joggingmomenten, ... Deze verbreding heeft ook te maken met aandacht voor thema's als breed evalueren en (inter)actieve werkvormen.

De school besteedt volop aandacht aan brede evaluatie. Meerdere personeelsvergaderingen zijn op touw gezet om tot een eensgezind evaluatiebeleid te komen. Zelfevaluatie en peerevaluatie worden aangemoedigd maar kunnen nog aan belang winnen. Doorheen de school zijn waardevolle initiatieven

merkbaar. Vooral de evaluatie van muzische opvoeding is in meerdere klassen een voorbeeld van goede praktijk.

De school evalueert of en in welke mate de leerlingen de gestelde leerdoelen bereiken. Zij doet dit enerzijds vanuit een zorgvisie, anderzijds vanuit een verantwoordingsvisie. De schriften en werkboeken zijn voldoende verbeterd en ouders worden op de hoogte gehouden via het rapport. Regelmatig zijn de evaluaties onderwerp van kindbesprekingen.

Slechts enkele leerkrachten reflecteren af en toe samen met de leerlingen over de gegeven lessen. De leerkrachten zelf stellen zich nauwelijks vragen over de kwaliteitsvolheid van de door hen opgezette onderwijsleersituaties. Een evaluatie van de totale schoolwerking aan de hand van tevredenheidsonderzoeken was nog niet aan de orde.

De schoolleiding is in handen van twee gedreven directeurs. Zij voeren een open beleid en streven naar inspraak en overleg. Zij laten zich ondersteunen door een kernwerkgroep waardoor de interactie tussen beleid en werkvloer bestendigd is. Via werkgroepen en personeelsvergaderingen is het team betrokken bij de besluitvorming en de schoolwerking. De directies bewaken de onderwijskwaliteit en voeren functioneringsgesprekken en evaluatiegesprekken met de teamleden. De school werkt momenteel een talenbeleid uit.

De school maakte een sterke inhaalbeweging. De leerkrachten zijn bewust anders gaan kijken naar leerlingen maar ook naar hun collega's. Talenten worden meer gewaardeerd. De leerkrachten tonen een aanmoedigende begeleidingsstijl en creëren een rijke en veilige klasomgeving. De doorlichting leert dat deze basisschool voldoende inspanningen levert om de leerplandoelen Nederlands en wereldoriëntatie in voldoende mate te bereiken. Rekening houdend met de inzet en de vernieuwingsbereidheid van de leerkrachten geeft het inspectieteam een gunstig advies voor verdere erkenning.

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Lager onderwijs - Leergebieden

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Onderwijs - Begeleiding

Leerbegeleiding

Onderwijs - Evaluatie

Evaluatiepraktijk

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De school streeft de eindtermen Nederlands in voldoende mate na. Alle leerkrachten volgen een nieuw onderwijsleerpakket waarin alle domeinen aan bod komen. De activiteiten en leerinhouden worden geëvalueerd en opgevolgd. Ouders blijven op de hoogte via de rapporten. De outputresultaten zijn bevredigend. De school is ontwikkelingsgericht en werkt prioritair aan de implementatie van de nieuwe methode en aan haar talenbeleid om tegemoet te komen aan de leerlingkenmerken.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

In het vorige schooljaar ging de school op zoek naar een nieuw onderwijsleerpakket. Verschillende methodes werden via een kijkwijzer doorgenomen en enkele leerkrachten testten een aantal lessen uit. Sinds dit jaar hanteert de totale school een vernieuwde methode. De leerkrachten trachten alle lessen aan te bieden en vertrouwen erop dat daardoor alle leerplandoelen aan bod komen. Meerdere leerkrachten overleggen regelmatig over de aangeboden lessen. Zij verwoorden dat ze vanaf volgend schooljaar dan ook enkele wijzigingen zullen aanbrengen zodat de lessen meer tegemoet komen aan de leerlingkenmerken.

In de planningsdocumenten verwijzen de leerkrachten naar het lesonderwerp en de handleiding. Slechts enkele leerkrachten noteren concrete lesdoelen. De parallelle klasleerkrachten trachten om gelijklopend de leerstof aan te bieden. Door het consequent volgen van de methode, komen alle domeinen evenwichtig aan bod.

De school hecht veel belang aan lezen. Het technisch lezen wordt sterk uitgewerkt in de klassen, in niveau groepen, bij het tutorlezen tussen klassen onderling... De leesniveaus zijn behoorlijk. De leerkrachten stimuleren het leesplezier onder andere door voor te lezen in de klas en ze moedigen de leerlingen aan om te lezen. Bezoek aan de klas- en schoolbibliotheek en de gemeentelijke bibliotheek, uitwerken van de voorleesweek, een 'leesmob' opbouwen, de leesrups, ... zijn enkele voorbeelden. Er zijn daarenboven heel wat leerlingen die deelnemen aan de kinder- en jeugdjury waardoor ze kennis maken met recente publicaties. Begrijpend lezen krijgt in alle klassen en in verschillende leergebieden aandacht en in de hogere klassen staat ook het studerend lezen op het programma.

Ook luisteren en spreken krijgen gerichte aandacht zowel vanuit de methode als in andere dikwijls leergebiedoverschrijdende activiteiten. Zo wordt het jeugdjournaal besproken, kunnen de kinderen vertellen over gebeurtenissen in hun thuisland, ... De spreekdurf wordt aangemoedigd. In alle klassen circuleert een spreek- en luisterfiche met een aantal criteria waarmee de leerlingen rekening kunnen houden.

Foutloos schrijven komt regelmatig aan bod. De toets- en testresultaten ervan zijn bevredigend. Het creatief schrijven wordt in sommige klassen minder gericht gepland. Zeker het schrijven van functionele opdrachten kan meer uitgewerkt worden.

Vooraf in de lagere klassen is er aandacht voor het motorische aspect van schrift. Grootmotorische schrijfoefeningen worden weinig uitgevoerd. Leerkrachten letten op een correcte schrijfhouding en waar nodig beschikken ze over aangepaste potloden.

Binnen taalbeschouwing hechten de leerkrachten belang aan het taalgebruik en aan taalsysteem. Zowel de schrijfstrategieën als andere heuristieken uit de methode zijn zichtbaar opgehangen aan de klaswanden.

Doelgericht omgaan met de interculturele gerichtheid heeft in vrijwel alle klassen nog groeikansen. De 'welkombanner' in de inkomhal van de school is alleszins een mooi (aanvangs)initiatief!

In alle klassen krijgen de leerlingen kansen om actief aan de lessen deel te nemen. Partner- en groepswork worden meermaals georganiseerd om de betrokkenheid van de leerlingen te verhogen.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De leerkrachten maakten afspraken over de instructietaal. Deze werden duidelijk opgelijst samen met een overzicht van afkortingen en symbolen, aangepast aan de (vernieuwde) methodes. Dit is een gedegen aanzet en kan nog meer uitgebreid worden en verankerd worden in het taalbeleid.

Meerdere leerkrachten nemen een coachende rol aan. Teamteaching wordt vanuit de zorggedachte met wisselend succes toegepast.

Sommige leerkrachten gebruiken voor de leergebieden de verouderde term 'taal' en rekenen. Het is aan te raden om aandacht te hebben voor de correcte uitspraak van de korte 'i' en 'a' om verwarring bij spelling te voorkomen.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

Alle klassen beschikken over computers in de klas of in het computerlokaal die veel gebruikt worden onder andere voor differentiatieoefeningen.

Er zijn voldoende verklarende woordenboeken aanwezig. Enkele geïllustreerde woordenboeken ontbreken echter.

Alle klassen beschikken over bundels met remediëringsoefeningen.

De school zet in op leren leren. Doorheen de klassen loodst 'Wiebel' de leerlingen door een strategie van aanpak.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

De evaluatie van het leergebied is zeer leerkrachtafhankelijk. Waar sommige leerkrachten bewust met de kinderen reflecteren over de les of over een bepaalde opdracht, wordt in andere klassen nauwelijks nagegaan of de leerlingen het vooropgestelde doel wel bereiken.

De leerlingen maken zowel formatieve als summatieve toetsen. Foutenanalyses worden aangewend om remediërende acties te organiseren.

Doorheen de lagere schoolloopbaan worden genormeerde tests voor lezen en spelling afgenomen. Deze resultaten zijn opgenomen in het leerlingvolgsysteem en dienen als uitgangspunt om bij te sturen of (tijdelijke) niveaugroepen te organiseren.

Luisteren en spreken worden vanuit vooraf afgesproken criteria geëvalueerd.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Alle leerkrachten streven ernaar dat hun leerlingen het totaalaanbod van Nederlands verwerken. Differentiatie wordt weinig gepland en eerder impliciet (vooral in tempo) toegepast. Differentiatie in het aanbod is minder evident. Zo is hoeken- en contractwerk doorgaans toegespitst op zelfstandig werk (eventueel met zelfcorrectie) dan op het voorzien in een aanbod op maat van de leerlingen. Preventief handelen om leerproblemen te voorkomen, staat in de startfase. In het kader van zorgverbreding zorgt de school voor extra ondersteuning. Zwakkere lezertjes krijgen een leeskaart zodat ze dagelijks oefenen.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Interne expertise
Nascholingen

De school koos dit jaar onder andere voor Nederlands als prioritair aandachtspunt. Daarvoor organiseerde ze studiedagen rond de nieuwe methode en rond het talenbeleid. Sommige leerkrachten hospiteerden in identieke zorgscholen voor de aanpak binnen de lessen Nederlands. Enkele leerkrachten volgden specifieke nascholing rond luisteren en spreken, lezen of taalbeschouwing en brachten dit op een personeelsvergadering over aan het team.

3.1.1.2 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De school streeft de eindtermen wereldoriëntatie in voldoende mate na. Het leerplan werd gezamenlijk doorgenomen en de leerkrachten maakten formele afspraken voor een ononderbroken ontwikkelingslijn voor de leerinhouden. Daarbij hebben ze aandacht voor de verschillende domeinen. Het team beschikt over verscheiden bronmateriaal. Kinderen zijn actief betrokken.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het team doorliep sinds enkele jaren een ambitieus traject. Vanuit eigen samengestelde thema's stelden de leerkrachten een leerlijn op en toetsten ze de inhouden af aan de leerplandoelen. Waar nodig bleek, werd bijgestuurd. Momenteel loopt dit traject verder en wordt de evaluatie aangepakt. De jaarplanningen zijn op schoolniveau in kaart gebracht, geëvalueerd en bijgestuurd om volwaardig tegemoet te komen aan de verschillende domeinen van het leerplan enerzijds en voor verticale samenhang anderzijds. Uit de inhouden blijkt dat alle domeinen aan bod komen en dat meerdere thema's multiperspectief benaderd worden. Een degelijke afstemming om doorheen de leerjaren variatie en gradatie te voorzien in het thema-aanbod en binnen eenzelfde thema-aanbod in gevarieerde inhouden, kan aan diepgang en (leer)effect winnen. Zeer leerkrachtafhankelijk zijn de dagplanningen. Enkele leerkrachten plannen doelbewust een aantal activiteiten en reflecteren –soms samen met de leerlingen- of het vooropgestelde doel effectief bereikt werd. Andere leerkrachten noteren amper een algemeen thema-onderwerp en de mogelijke activiteiten zijn minimaal of niet gepland. Af en toe wijken leerkrachten af van de afgesproken jaarplanning. In welke mate de afgesproken leerplandoelen dan alsnog aan bod komen, is onduidelijk. De domeinen tijd, ruimte, natuur en techniek worden zowel geïntegreerd als cursorisch aangepakt. De leerkrachten zorgen meermaals voor een werkelijkheidsgerichte benadering. Er zijn uitstappen in nabije en verdere omgeving zoals bezoeken aan musea, het stadhuis, de dierentuin, Planckendaal, technopolis, ... De leerlingen gaan tweemaal in hun lagere schoolloopbaan meerdaags op stap: bosklassen en sneeuwklassen. Voor meerdere activiteiten bezoeken de leerlingen regelmatig het omliggende park. Er is een schooltuintje en enkele dieren zorgen voor een 'levend hoekje' op school. Het dakterrastuintje geeft de school een aantrekkelijke en frisse toets! Het is jammer dat slechts weinig leerkrachten gebruik maken van deze bijzonder leerrijke en waardevolle opvoedkundige initiatieven. De meer maatschappelijk gerichte domeinen waarin de kinderen zichzelf in relatie met anderen leren kennen komen meermaals geïntegreerd aan bod in de thema's.

De aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen richt zich vooral naar sociale vaardigheden (de kracht van acht) en het leren leren. De leerkrachten hebben zowel aandacht voor het effectief leren studeren als voor het plannen en opzoeken. In alle klassen helpt 'Wiebel' bij een strategische aanpak.

Binnen wereldoriëntatie hecht de school belang aan een brede harmonische vorming. Zo hebben alle leerkrachten aandacht voor milieueducatie en werken alle klassen mee aan het MOS-project (Milieu op school). Actualiteit komt geregeld aan de orde in de bovenbouwklassen. Gezondheidseducatie komt voor in meerdere thema's maar is ook cultureel verankerd in het schoolleven. Zo is er onder andere een fruitdag, gaan alle leerlingen regelmatig joggen, is er aandacht voor gezonde voeding en kunnen de leerlingen water drinken doorheen de dag. De wekelijkse rugoefeningen voor de leerlingen op de speelplaats zijn een lovenswaardig initiatief.

Verkeer en mobiliteit worden zowel theoretisch als praktisch aangepakt. De leerkrachten baseren zich op een afzonderlijke methode en vullen die aan met praktijkoefeningen bij uitstappen of bij gerichte activiteiten in een aangelegd verkeerspark. De leerlingen leggen doorheen de lagere school 'het grote voetgangersexamen' en 'het fietsexamen' af.

De leerkrachten spelen weinig in op de interculturele leerlingenpopulatie. Sommige werkbundeltjes en illustraties doorheen de school zijn zeer eenzijdig en bespelen nauwelijks een doelgerichte interculturele opvoeding.

Actieve werkvormen zijn soms een bewust streefdoel om inhouden en vaardigheden meer diepgang en duurzaamheid te geven. Toch situeren die zich meer op het gebied van werk- en groepeeringsvormen (brainstorm, groepswork, CLIM-vaardigheden, ...). Onderzoek, experimenten opzetten en exploratie door de kinderen, komt minder voor.

Curriculum
Onderwijsorganisatie
Klasmanagement

De visualisering aan de wand en het functioneel gebruik van tijd- en ruimtekaders scoren eerder zwak. Ze zijn vaak in onvoldoende mate aanwezig, dikwijls klein voor klassikaal gebruik, niet oordeelkundig op elkaar afgestemd en/of ze worden didactisch niet correct aangewend. Slechts in enkele klassen zijn ze geïllustreerd met elementen uit het lopende thema of uit actuele gebeurtenissen.

Het effect van het gebruik en de inrichting van een themahoek is verschillend van de ene tot de andere leerkracht. Daarover zijn tot dusver geen schoolafspraken gemaakt.

Materieel beheer
Uitrusting
Ontwikkelingsmaterialen
Leermiddelen

De leerkrachten beschikken over eigen informatiebronnen al dan niet vanuit de handel, recent of gedateerd. Er zijn enkele materiaalsoorten om handelend inzichten op te bouwen. Specifieke materialen om binnen het domein techniek experimenten op te zetten, de nodige vaststellingen te doen en inzichten te verwerven, zijn eerder schaars. Enkele leerkrachten voorzien themakoffers. De technotrailer die jaarlijks op school komt, is zeker een waardevolle aanvulling. Wegens andere prioriteiten zijn de beschikbare financiële middelen (te) beperkt. Slechts twee klassen beschikken over een digitaal bord, wat de integratie van hedendaagse informatietechnologie enigszins bemoeilijkt.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig en representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Slechts enkele leerkrachten halen concrete en dus evalueerbare lesdoelen aan. In welke mate op het einde van een activiteit het beoogde doel bereikt wordt, is dan ook nauwelijks na te gaan. De meeste leerkrachten hebben niet de gewoonte om zelf of samen met de kinderen over de les te reflecteren. De evaluatie van de thema's ligt in handen van de leerkrachten. Ook hier treffen we een grote verscheidenheid aan. Bij de zelf aangemaakte toetsen stellen we vast dat er vaak gepeild wordt naar parate kennis aan de hand van gesloten

vraagstelling. Enkelen integreren ook vaardigheden zoals atlas- en/of ICT-gebruik. De toetsen krijgen een algemene puntenscore op de schoolrapporten. Bij de prioriteit rond brede evaluatie werd nog weinig stilgestaan om valide en representatieve toetsen aan de hand van gevarieerde vraag- en opdrachtvormen op te stellen.

Het leerlingvolgsysteem is eerder gericht naar aspecten van Nederlands en wiskunde. Wereldoriëntatie (ook muzische vorming, Frans en de leergebied overschrijdende domeinen) komt daarin slechts minimaal aan bod.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

De leerkrachten vormen zich een eerder globaal beeld van het wereldoriënterend kennen en kunnen van de leerlingen. De behaalde punten voor wereldoriëntatie zijn ongenueanceerd en geven niet aan of de kennis, vaardigheden of attitudinale doelen bereikt werden. Het is niet gebruikelijk dat wereldoriëntatie op het MDO aan de orde is, noch dat daarvoor geremedieerd wordt, al is het niet uitgesloten. Slechts sporadisch wordt er in de zorg ingezet op bijsturing van vaardigheden. Het gebeurt dat kinderen aangepaste begeleiding en/of compenserende maatregelen krijgen: bijkomende instructie, opdracht vooraf doornemen, pre-teaching voor de anderstalige nieuwkomers, ... Voor enkele meerbegaafde leerlingen voorziet een zorgleerkracht uitbreidingsleerstof die meermaals binnen wereldoriëntatie valt.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Nascholingen

Interne expertise

Enkele leerkrachten bezitten specifieke vaardigheden en / of interesses. Deze expertise wordt echter (te) weinig benut voor interne professionalisering. Momenteel buigt de school zich over breed evalueren. Het team heeft hierbij duidelijk nood aan meer informatie over mogelijke brede evaluatievormen van wereldoriëntatie.

3.1.2 Voldoet de school aan de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'?

De school gaat op systematische wijze de situatie op het vlak van bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne na. Uit het jaaractieplan en het globaal beleidsplan blijkt een voortdurende bezorgdheid om het degelijk onderhoud en de goede bewoonbaarheid van de huidige gebouwen. Bij rondgang en tijdens de doorlichtingsfase waren alle lokalen netjes, warm en voldoende verlucht. De administratie met betrekking tot BVH (Bewoonbaarheid, Veiligheid en Hygiëne) wordt correct bijgehouden. Bemerkingen van externe controlediensten worden systematisch aangepakt. De inspectie vertrouwt op het beleidsvoerend vermogen van de school om blijvend aandacht te hebben voor de bewoonbaarheid van de gebouwen en blijvend in te zetten voor een goede hygiënische en veilige omgeving voor de kinderen. De school krijgt voor de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne een gunstig advies.

3.1.3 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperiodes en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja

3.2 Respecteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	
Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Voert de school een zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid met het oog op de optimale leer- en ontwikkelingskansen van alle leerlingen? (decreet bao - art. 153 septies)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	neen
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Leerbegeleiding

- Doelgerichtheid** De school streeft een zorgvisie na die geënt is op het pedagogisch project. Daarbij zijn de totale persoonsvorming en de maximale ontplooiingskansen voor iedere leerling belangrijk. Voor de reguliere werking wordt het zorgcontinuüm van basiszorg over verhoogde zorg naar extra zorg toe gevolgd. Jaarlijks stelt het zorgteam een zorgactieplan op dat op de verschillende niveaus is uitgeschreven. De klastitularis wordt beschouwd als spilfiguur in de zorgwerking. Positief coachen van de leerlingen en zittenblijven vermijden zijn uitgangspunten. In de praktijk wordt de basiszorg eerder impliciet dan expliciet uitgevoerd. In de planningsdocumenten wordt nauwelijks (of niet) naar eventuele basiszorg, zoals mogelijke differentiatie in tempo of aanbod, verwezen. Systematiek en planmatig en afgestemd werken om evalueerbare doelen op (middel)lange termijn te bereiken met concrete handvatten en gedeelde taken is beperkt aanwezig. Elke leerkracht beschikt over twee vaste zorguren die zowel klasintern als –extern kunnen ingevuld worden. De toekenning en de invulling van deze lestijden gebeurt echter minder vanuit de visie op zorg.
- Het zorgteam bestaat uit verschillende leerkrachten die aan een bepaalde klas gekoppeld zijn, dit om het vertrouwen en de gelijkgerichtheid te stimuleren. Structureel zijn een aantal overlegmomenten ingeroosterd. Zo maken de zorgleerkracht en de titularis tijdens het joggingoverleg praktische afspraken. Tijdens het veertiendaags zorgteamoverleg werken de zorgleerkrachten meer inhoudelijk onder andere met het oog op verdere professionalisering (verdieping in het zorgvadecum, eigen maken van het handelingsgericht werken, afspraken rond afname van testen, ...).
- Alle teamleden zijn op de hoogte van de zorgstructuur en de taken van de zorgcoördinator en de zorgleerkrachten.
- Daarenboven kan elke leerkracht nog vraaggestuurd extra ondersteuning krijgen. Er zijn schoolafspraken rond huiswerk niet enkel naar hoeveelheid, ook naar inhoud en aanpak, differentiatie en gerichte aandacht voor de mogelijke inbreng van ouders. De ouders vinden informatie in de huiswerkstandjes in de gang. De agenda van de leerling dient gebruikt te worden binnen het kader van leren leren. Enkele leerlingen kunnen terecht in de huiswerkklas waar ze extra begeleiding krijgen.
- Voor de AN-leerlingen (anderstalige nieuwkomers) stelt de verantwoordelijke leerkracht een degelijk individueel handelingsplan op. Zij analyseert daarvoor de beginsituatie van elke leerling, stelt na te streven doelen op en stelt activiteiten voor die door de verschillende betrokkenen ingevuld kunnen worden. Ook de ouders worden daarbij betrokken.
- Ondersteuning** Het zorgbeleid is structureel uitgebouwd en biedt ondersteuning op verschillende niveaus. De kwaliteitsvolle uitbouw van het proces van zorgverlening kan echter meer in de schoolcultuur verankerd worden. Zo bieden de klasleerkrachten de leerlingen een basiszorg aan via differentiatie vooral in tempo maar in mindere mate in aanbod. In samenwerking met de zorgleerkrachten wordt de verhoogde zorg geboden. Team-teaching, herhalingslessen, hulp tijdens groepswork, een aanbod geven aan enkele meerbegaafde leerlingen... zijn enkele van de vele opdrachten. Het meer

doelgericht plannen van zowel de basiszorg als de verhoogde zorg, kan de diepgang en het rendement verhogen.

De leerlingen worden doorheen het jaar gevolgd. De eigen en methodegebonden toetsen en de genormeerde tests worden vooral op leerlingenniveau geanalyseerd en van daaruit wordt remediëring opgesteld. In enkele klassen organiseren de leerkrachten individuele leerlingcontacten.

Voor sommige leerlingen stellen de klasleerkracht en zorgleerkracht(en) een individueel handelingsplan op. Daar is een formulering van de zorgvraag, de sterktes van de leerling en de mogelijke aanpak van alle actoren duidelijk omschreven. Regelmatig worden deze actieplannen geëvalueerd en waar nodig bijgestuurd. Een aantal leerlingen geniet van STICORDI-maatregelen. (stimuleren, compenseren, remediëren, differentiëren). De ouders geven daartoe vooraf een schriftelijke toestemming.

Analyse van de tests op klas- en schoolniveau gebeurt eerder sporadisch en leidt minder tot wijzigingen in de eigen didactische aanpak. De afspraken rond eenvormige referentiematen zijn alleszins een stap in de goede richting.

In het zorgactieplan is de ondersteuning door het zorgteam aan de leerkrachten voorzien. Het realiseren van positieve coaching en het opstellen en het bijhouden van het leerlingvolgsysteem en het handelingsgericht werken zijn hierbij prioritaire aandachtspunten. Tijdens de pre-MDO's en de uiteindelijke MDO's (multidisciplinair overleg) wordt van gedachten gewisseld over de mogelijke aanpak van de individuele leerlingen. De inbreng en medewerking van het CLB (Centrum voor Leerlingenbegeleiding) wordt door alle actoren zeer gewaardeerd. Er wordt een aantal acties uitgewerkt op schoolniveau. Zo is een studiedag rond talenbeleid voorbereid, worden mogelijke brede evaluatievormen aangereikt, is er een gedeeld voorzitterschap bij de personeelsvergadering, ...

De leerkrachten lichamelijke opvoeding hebben oog voor de (motorische) ontwikkeling van de leerlingen. Hoewel zij op de hoogte gebracht worden van eventuele gezondheidsproblemen, worden zij in mindere mate ingeschakeld om extra zorg te bieden. Tijdens de eigen gymlessen differentiëren ze door de oefeningen in stappen met verschillende moeilijkheidsgraad te laten uitvoeren en door leerlingen elkaar te laten helpen. Voor zwemmen worden de leerlingen in niveaugroepen ingedeeld. Een kind met een beperking krijgt extra aangepaste oefeningen.

Doeltreffendheid Bij de begeleiding van AN-leerlingen (Anderstalige Nieuwkomers) zet de school in op het verwerven van de instructietaal en de basiswoordenschat Nederlands. Dit kan zowel via pre-teaching rond inhouden van wereldoriëntatie als voor andere leergebieden. De AN-leerlingen worden tussentijds geëvalueerd. De leerkracht gaat daarbij uit van de vooropgestelde doelen en de ondernomen activiteiten. Dit resulteert meermaals in de bijsturing van de doelen of een wijziging van de aanpak. Op het einde van het jaar zal een eindevaluatie volgen. Om de leerlingen zo goed als mogelijk op te vangen in het eerste leerjaar, organiseert de school overgangsgesprekken met de plaatselijke kleuterschool. Voor de ouders wordt een infoavond georganiseerd en de kleuters kunnen op het einde van de vakantie al kennismaken met de toekomstige juf en hun klasje. De oudste leerlingen krijgen ondersteuning bij de studiekeuze om de overstap naar het secundair te maken. Zo bezoeken ze een aantal scholen met zowel een ASO als een TSO – BSO richting, zijn er individuele gesprekken gepland en doorlopen ze een keuzewerkboekje. Bij deze activiteiten kunnen zowel de leerlingen als de leerkrachten rekenen op de nodige hulp vanuit het CLB. In het klas- en schoolbeeld is weinig aandacht voor de interculturele verschillen. De 'welkombanner' is hierop een aangename uitzondering!

De ondernomen acties op kindniveau worden vanuit het handelingsgericht werken regelmatig geëvalueerd en bijgestuurd. Op elk MDO wordt teruggekoppeld naar vorige afspraken en ondernomen stappen. In het LVS (leerlingvolgsysteem) wordt bij een overzicht van de loopbaan lagere school een korte nota geschreven over de positieve ingesteldheid, de nodige coaching en de ouderbetrokkenheid. In welke mate dit bijdraagt tot het in kaart brengen van de zorgondersteuning is niet duidelijk. De leerkrachten corrigeren regelmatig de werkboekjes van de leerlingen en geven daarbij geregeld een positief geschreven aanmoediging. Tijdens het zorgoverleg reflecteert het zorgteam regelmatig over de eigen werking. In het zorgactieplan is evaluatie voorzien van de ondernomen stappen en acties rond breed evalueren, Nederlands en leren leren. Het zorgteam staat open voor externe beoordelingen. Het team wordt bevraagd over de zorgteamwerking op klasniveau. Leerkrachten kunnen zich uitspreken over de mogelijke meerwaarde ervan en kunnen suggesties geven naar mogelijke invulling van de zorguren.

Ontwikkeling De school is zich bewust van de maatschappelijke veranderingen in de leerbegeleiding. Zo volgt ze de ontwikkelingen van het komende M-decreet op. Vanuit een onderzoek naar interne noden, werd naar een nieuwe taalmethode gezocht. Onder andere begrijpend lezen was een aandachtspunt. De school organiseerde een studiedag rond talenbeleid met focus op het verhogen van de taalvaardigheid met onder meer aandacht voor de instructietaal. De zorgcoördinator en de zorgleerkrachten professionaliseren zich binnen hun domein. Aanpak van leerproblemen, opstellen van handelingsplannen, uitbouw van de orthotheek, hospiteren in andere scholen, ... zijn enkele voorbeelden. Binnen de scholengemeenschap komen de zorgcoördinatoren een aantal keer samen en bespreken casussen. Deze expertise wordt vooral tijdens het zorgoverleg en bij ondersteunende momenten naar het zorgteam overgedragen. Teamteachingsmomenten worden met wisselend succes uitgevoerd. Een meer gedegen aanpak door hospiteren en uitwisselen van gedachten kan het rendement sterk verhogen. In welke mate de leerkrachten lichamelijke opvoeding meer betrokken kunnen worden bij de zorg(besprekingen en –acties) voor enkele leerlingen, is nog niet duidelijk. Ook is er nood aan meer tijd voor overleg. Het is een uitdaging dit organisatorisch aan te pakken. Het leerlingvolgsysteem bestaat momenteel uit een veelheid van (degelijk) bijgehouden formulieren. Een eenvoudige, bruikbare en voor iedereen toegankelijke digitale registratie ervan is een wensdroom van meerdere leerkrachten.

4.2 Evaluatiepraktijk

Doelgerichtheid Breed evalueren is prioritair dit jaar. Op de personeelsvergaderingen werden zachte en harde evaluatie voorgesteld en besproken. Ook het evalueren door de leerkracht, de zelfevaluatie en de peerevaluatie werden besproken. De leerkrachten hebben bij het breed evalueren van de kinderen vooral aandacht voor muzische vorming en bij domeinen Nederlands als luisteren en spreken. Hoewel de school duidelijke afspraken maakte, is de uitvoering in de praktijk sterk leerkrachtafhankelijk. Bij documentencontrole zijn waardevolle evaluaties te vinden. In de muzische portfolio treffen we verscheidene reflecties aan waarbij de leerling zowel het proces als het product beoordeelt en zichzelf een

aandachtspunt geeft. De evaluatie van de leerkracht is hierbij van ondergeschikt belang en beperkt zich tot het positief stimuleren en coachen van de leerling. De leerkrachten bewegingsopvoeding evalueren op geregelde tijdstippen. Zij observeren daarbij tussenvaardigheden waardoor de uiteindelijke cijferscore meer waarde krijgt. Semestrieel wordt een afzonderlijk gymrapport meegegeven. Alle domeinen krijgen evenwaardig aandacht. Toch kan een omschrijving van de vaardigheid of het formuleren van het beoogde doel meer duidelijkheid bieden aan de ouders.

De school maakte afspraken rond de aanpak van leren leren. De oudste leerlingen reflecteren over zichzelf aan de hand van een vragenlijst. Daarover volgt een diepgaand gesprek tussen leerling en leerkracht.

Ondersteuning Het team neemt naast de eigen toetsen ook externe, genormeerde testen voor wiskunde, lezen en spelling af. De schoolleiding stimuleert deze evaluatievormen. Toch is duidelijk dat deze waardevolle informatie vooral tot het nagaan van de leerlingenprestaties dient en minder onderwerp zijn van zelfreflectie en evaluatie van de eigen didactische aanpak. Vanuit de evaluatie worden meermaals remediërende acties opgezet.

De evaluatie van de leerlingen wordt naar de ouders gerapporteerd. De leerlingen krijgen periode- en synthesesrapporten. Hoewel de school een doelenrapport hanteert, is dit niet zo duidelijk naar de ouders toe. Meestal wordt enkel een toetsonderwerp aangehaald en zelfs dit ontbreekt in meerdere gevallen. Naast de individuele puntenscore van de leerlingen vermelden de leerkrachten het gewenste minimum (benedenbouw) of de mediaan (bovenbouw). Op sommige rapporten staan heel veel toetsresultaten per periode. Of er nog tijd overbleef om naast al deze toetsmomenten de leerstof voldoende in te oefenen en te herhalen, is een vraag.

Naast sommige punten kan een code (letter) aanduiden dat de leerling extra aandacht kreeg. Hoewel in onderrichtingen naar het personeel verwezen werd naar het deficitmodel ten opzichte van het talentmodel, is dit nog niet doorgedrongen tot de algemene rapportering. Er lijkt nog een kloof te bestaan tussen brede evaluatie en rapportering. De geschreven toelichting daarentegen is in de meeste klassen gericht op positieve feedback.

De school rapporteert een drietal keer per jaar over leer- en leefhoudingen. De leerkrachten hanteren daarvoor een driepuntenschaal die gaat van onvoldoende over voldoende naar goed.

Via individuele oudercontacten krijgen ouders meerdere kansen per schooljaar om te overleggen over de ontwikkeling van hun kinderen.

Leerkrachten ondersteunen elkaar bij het zoeken naar een passende evaluatievorm. Toch zijn meermaals verschillen merkbaar, zelfs tussen de parallelle klassen.

Doeltreffendheid	In welke mate de evaluatie breed doeltreffend is, is niet altijd duidelijk. Leerkrachten verwoordten dat de evaluatie vooral dient ter bevestiging van wat ze zelf ervaren bij de leerlingen, als beginsituatie voor de zorgondersteuning en voor de communicatie naar de ouders. Evaluatie met het oog op differentiatie en het in vraag stellen van de eigen onderwijsaanpak komt in mindere mate voor. Leerlingen worden aangemoedigd tot zelfreflectie, maar niet alle leerkrachten passen deze evaluatievorm ook toe bij zichzelf. Door het onvoldoende nastreven van concrete lesdoelen, is dit ook moeilijk. Leerplandoelen die de eindtermen dekken zijn nauwelijks uitgangspunt bij de toetsen. Breed evalueren wordt opgevolgd door de directie en de beleidsondersteuner. Op een personeelsvergadering werden de sterktes en de verschillen al besproken. Agenda's van leerkrachten worden nagekeken. Door het ontbreken van duidelijke afspraken over de inhoud, zijn heel wat verschillen.
Ontwikkeling	De school werkt momenteel ontwikkelingsgericht rond het thema 'breed evalueren' en beseft dat de eindstreep er nog niet is. Verscheidene evaluatievormen worden in de klassen angewend. Toch zijn er nog heel wat interpersoonlijke verschillen. Het evalueren met en door de kinderen zodat ze hun eigen leren meer in handen nemen, heeft in meerdere klassen nog groeikansen. Reflectie over en evaluatie van het eigen onderwijskundig handelen is nog geen verworvenheid. De rapportering is zeer verscheiden. Waar sommige leerkrachten vrij uitgebreid het te evalueren onderwerp en/of doel aanhalen, verwijzen andere er nauwelijks naar. In welke mate de leerlingen en de ouders erop kunnen vertrouwen dat de eindtermen voor alle leergebieden bereikt werden, is niet duidelijk. Tot nog toe beschikt de school nauwelijks over 'outcomes' en tevredenheidsonderzoeken. Hoe de ouders en de leerlingen de schoolwerking ervaren, werd nog niet nagegaan.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

- Visieontwikkeling** Beide scholen vormen samen een pedagogische eenheid. Alle actoren zijn van de samenstelling op de hoogte, maar spreken van dé school wat de gezamenlijke doelgerichtheid illustreert.
- De school beschikt over een pedagogisch project dat aansluit bij de visie van haar koepel en bij een eerste inschrijving bekend gemaakt wordt aan de ouders. Dit project is voor sommige aspecten van de schoolontwikkeling de basis voor pedagogische en onderwijskundige keuzes, in het bijzonder voor het zorgbeleid dat de school voert. De schoolvisie ‘samen leren en de wereld ontdekken’ is door iedereen gekend. Zaak is nu om dit te concretiseren zodat de visie daadwerkelijk gaat leven.
- De multiculturele school verkiest een uniform voor de leerlingen. Ze wil daarmee de gelijke benadering van alle kinderen benadrukken.
- De school beschikt over een aantal uitgeschreven actieplannen: huiswerkbeleid, talenbeleid, zorgactieplan, muzische opvoeding, ...
- Leiderschap** De school wordt deskundig geleid door twee directeurs. De teamleden waarderen de vele inspanningen die ze leveren. De menselijke ontmoetingsstijl wordt meermaals als pluspunt aangehaald. Er is een duidelijke taakverdeling tussen de directeurs opgesteld die opgenomen is in het schoolwerkplan. Alle leerkrachten zijn ervan op de hoogte.
- De school bouwde een overleg- en participatiestructuur uit. Het directieteam laat zich ondersteunen door het kernteam en indien nodig door de beleidsondersteuner en door het zorgteam. Dit alles bevordert een goede wisselwerking tussen beleid en leerkrachten.
- Een bottom up tevredenheidsonderzoek bij de teamleden is nog niet georganiseerd. Een aantal leerkrachten verwoordt dat gemaakte afspraken niet altijd voldoende opgevolgd worden waardoor problemen niet altijd aangepakt worden en onderhuids blijven sluimeren. Een meer gerichte druk van de schoolleiding kan dit verhelpen.
- Besluitvorming** De personeelsvergadering wordt maandelijks georganiseerd. De inhoud wordt door de directeurs ingevuld, na samenspraak met het kernteam. Inbreng van individuele leerkrachten is mogelijk. Indien nodig en zinvol, brengen werkgroepen verslag uit. Aspecten van zorg en woonbaarheid, veiligheid en hygiëne staan steeds op de agenda. Leerkrachten brengen meermaals verslag uit van individuele nascholingen.
- De leerkrachten ervaren het verloop van de personeelsvergadering wisselend van rustig en democratisch tot eerder heftig met weinig kans tot inspraak. Sommige teamleden houden soms sterk aan hun eigen idee en neigen wel eens om hun visie op te dringen. Sommigen ervaren de directeurs in dat verband als voldoende krachtadig, anderen verwachten in sommige situaties een nog meer kordaat optreden als de besluitvorming (en controle erop) uitblijft.
- De indeling van de klasgroepen is een autonome teamaangelegenheid. Streefdoel daarbij is heterogene, gelijkwaardige parallelklassen te vormen.

Kwaliteitszorg	De bezorgdheid om kwaliteitsvol onderwijs te blijven geven, leeft bij elk teamlid. De school stelt jaarlijks enkele prioriteiten voorop. Een duidelijke fasering op korte en langere termijn maakt dat deze planning duidelijk en haalbaar blijft. Op school leven zowel organisatorische als –zij het in mindere mate- algemeen pedagogische en didactische afspraken. De beleidsondersteuner neemt bij de voorstelling en de implementatie van vernieuwingen een trekkersrol op. De directeurs trachten om de leerkrachten op te volgen. Ook hier is een duidelijke taakverdeling. Waar de ene directeur op de hoogte blijft via korte occasionele klasbezoeken bij de verdeling van de rapporten, ziet de andere directeur de planningsdocumenten na en organiseert zij klasbezoeken en functioneringsgesprekken. Het verslag daarvan wordt ‘voor kennisname’ ondertekend. Van alle leerkrachten wordt verwacht dat zij zich evenwaardig inspannen zowel binnen hun klas als bij externe evenementen. Om dit te realiseren zijn werkgroepen actief. De actieve deelname is echter verscheiden. Er is vanuit de directies weinig gerichte druk om de evenredige taakbelasting bij alle leerkrachten te bewaken. De werkgroepen zelf zijn vooral gericht op organisatorische aspecten van het schoolleven en minder op het uitwerken van pedagogische en didactische opdrachten. Tijdens ‘het joggingoverleg’ kunnen de leerkrachten van de parallelgroepen samen met de zorgleerkrachten overleggen. Dit gestructureerd overlegmoment wordt echter niet altijd ten volle benut om tot een gelijkgerichte aanpak binnen eenzelfde leerjaar te komen. Onder de teamleden is er een voortdurend onderscheid tussen ‘oudere’ en ‘jongere’ leerkrachten, wat de gelijkgerichte benadering bemoeilijkt.
Talenbeleid	Recentelijk werd gestart met het ontwikkelen van een schooleigen talenbeleid. Het gehele team werd hierbij betrokken en dit thema gaf invulling aan pedagogische conferenties en personeelsvergaderingen. Op dit moment is er aandacht voor de implementatie van een nieuw onderwijsleerpakket voor Nederlands en voor instructietaal. Het schoolteam beseft dat het talenbeleid nog verder dient uitgewerkt te worden en dat een aantal uitdagingen om verdere uitwerking vragen zoals het gepast omgaan met de aanwezige taaldiversiteit op niveau van de klaswerking.
GOK- en zorgbeleid	Het schoolteam baseert zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid op de analyse van data die de meest relevante noden van leerlingen(groepen) in kaart brengt. Het schoolteam heeft een veeleer beperkte visie over de wijze waarop het zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid vorm wil geven. Het team organiseert de acties niet vanuit operationele doelen en sluit beperkt aan bij de noden van de leerlingen. De schoolorganisatie zorgt er in toenemende mate voor dat het team de vooropgestelde doelen binnen het zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid bereikt. De acties (op leerling-, leraren- en schoolniveau) die het schoolteam uitwerkt, sluiten gedeeltelijk aan op de vooropgestelde doelen. Het zorgteam evalueert de effecten van de acties binnen zijn zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid, maar communiceert dit beperkt of niet met het team. Het schoolteam heeft in zijn professionaliseringsbeleid aandacht voor de deskundigheidsbevordering van de teamleden met het oog op het schooleigen zorg- en gelijkeonderwijskansenbeleid.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- De afgelegde weg om tot de thema's wereldoriëntatie te komen.
- De gerichte aandacht voor leesbevordering en leesplezier.
- De aandacht voor actieve werk- en organisatievormen die de betrokkenheid van de leerlingen bij het leerproces verhogen.
- De kansen om binnen wereldoriëntatie en Nederlands sociale vaardigheden en aspecten van leren leren te verwerven.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De structurering van de zorgwerking middels procedures, taken, instrumenten en overleg.
- De aandacht voor het breed evalueren.
- De mensontmoetende onderwijsstijl van de leerkrachten en de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het vertrouwen en de ondersteuning die de leerkrachten ervaren bij hun leidinggevendend.
- Het democratisch leiderschap.
- De wijze waarop teamleden opgevolgd en aangemoedigd worden.
- De betrokkenheid van het gehele schoolteam via het kernteam en de werkgroepen.
- De inzet, de kracht en de ontwikkelingsgerichtheid van het team om de kwaliteit van het onderwijs op peil te houden en te verbeteren.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Aandacht voor functioneel taalonderricht inzonderheid functioneel schrijven.
- Het leerplan gebruiken als referentiekader bij de planning, de uitvoering en de evaluatie van wereldoriëntatie.
- Tijd- en ruimteaders voorzien en illustreren vanuit de lopende thema's en de actualiteit en zo het groeiend tijd- en ruimtebesef bevorderen.
- Aandacht voor actief ontdekken, onderzoeken en experimenteren door de leerlingen.
- De evaluatie en de rapportering van wereldoriëntatie bijsturen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een zinvolle dagplanning met evalueerbare lesdoelen hanteren als voorbereidend en reflecterend werkinstrument.
- Doelgericht plannen van zowel preventieve als remediërende basiszorg.
- De evaluatie van de zorgwerking op gepaste tijden uitvoeren en bijsturen.
- De brede evaluatie opnemen in de rapportering.
- De vorderingen en ontwikkelingen van de leerlingen registreren in een eenvoudig, bruikbaar en voor iedereen toegankelijk - digitaal - volgsysteem.

Wat betreft het algemeen beleid

- De eigen kwaliteit op klas- en schoolniveau onderzoeken en bewaken door onder meer outputgegevens te verzamelen, te analyseren en de schoolwerking bij te sturen.
- Afspraken formaliseren en nagaan op hun blijvende realisatie.
- Erop toezien dat de werkbelasting bij alle personeelsleden evenredig verdeeld is.
- De voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift volgen.
- Investeren in digitale borden om de hedendaagse informatietechnologie toegankelijker te maken in het onderwijsleerproces.

7 ADVIES BETREFFENDE DE ERKENNINGSVOORWAARDEN

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies:

GUNSTIG

- voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen' voor het lager onderwijs.
- voor de erkenningsvoorwaarde 'bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne'.
- voor de overige erkenningsvoorwaarden.

8 VASTSTELLINGEN BETREFFENDE DE OVERIGE REGELGEVING

Op de gecontroleerde overige regelgeving werden door het inspectieteam geen inbreuken voor verder gevolg door de onderwijsinspectie vastgesteld.

Namens het inspectieteam	Voor kennisname namens het bestuur
Vera POLLIER de inspecteur-verslaggever	Hilde GYS de directeur
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de school	